

Utbildningsförvaltningen  
Johanna Krantz  
0171-625699  
johanna.krantz@enkoping.se

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

## Ny grundskola i Enköpings tätort

### Förslag till beslut

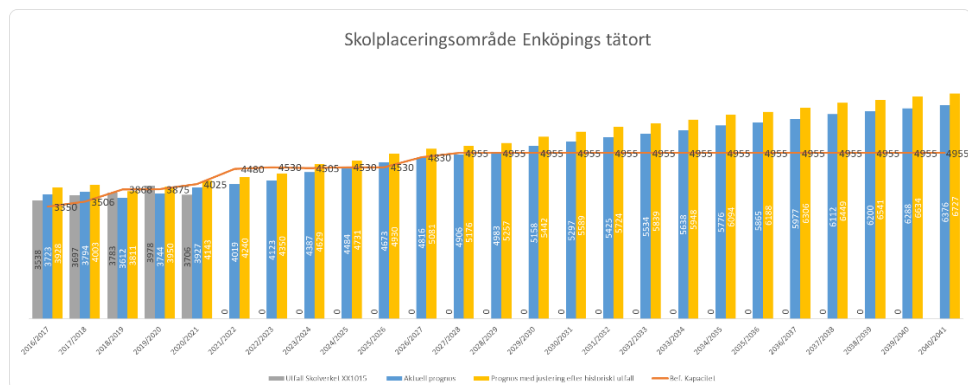
#### Förslag till nämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att:

1. Godkänna verksamhetens beslutsunderlag (VBU), daterad 2022-08-16, gällande ny grundskola i Enköpings tätort
2. Ge Kommunledningsförvaltningen i uppdrag att påbörja en förstudie gällande placering av ny kapacitetshöjande grundskola i Enköpings tätort

### Beskrivning av ärendet

Befolkningsprognosen visar en ökning av elevantalet i Enköpings kommun. Enköpings tätort behöver utöka antalet platser och mellan 2022–2032 ökar elevantalet med c: a 1050 personer i Enköpings tätort.



Efter 2032 fortsätter ökningen med c: a 95 elever i snitt per år fram till 2037.

Bilden ovan visar att det finns ett behov av utökad kapacitet redan 2025.

Markeringsbelopp för investeringen finns i investeringsplanen från 2023–2027 på 300 miljoner kronor.

### **Förvaltningens bedömning**

Vi har under flera år gjort åtgärder för att få plats med alla elever. Men vi ser att även om vi gör dessa åtgärder (t.ex. utökningen av Korsängsskolan och Bergvretensskolan) så behövs ytterligare c: a 800 platser fram till och med 2032.

Vi ser möjlighet att bygga en F-9 skola i etapper, där ett stadium i taget kan byggas i förhållande till tillväxttakten. Därför behöver förstudien visa på möjliga placeringar i Enköpings tätort med den grundförutsättningen. Lokalerna behöver också vara flexibla så de kan ställas om över tid.

Eftersom behovet av platser är stort, finns risken att vi måste starta en verksamhet i tillfälliga lokaler innan den nya grundskolan är klar. Därför behöver förstudien också visa vart paviljonger kan placeras eller vilka nuvarande paviljonger som kan användas för detta ändamål och redovisa kostnader för respektive alternativ.

Förstudien bör fokusera på placering och för att få störst flexibilitet för framtiden visa möjliga placeringar utifrån att det är en F-9 skola med totalt c: a 980 elever.

Förvaltningen ser även behovet av fler förskoleplatser i tätorten och här finns en möjlighet att samverka mellan verksamheterna. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beställde i januari 2020 en förstudie för en ny centralt placerad förskola, UAN 2019/775. Därför bör en förstudie för en ny grundskola också visa på vilka platser en förskola (120–160 platser) får plats tillsammans med grundskolan.

### **Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse Ny grundskola i Enköpings tätort, daterad 2022-08-10.

Verksamhetens beslutsunderlag (VBU) Ny grundskola i Enköpings tätort, daterad 2022-08-16.

Linda Lindahl  
Förvaltningschef  
Enköpings kommun

Johanna Krantz  
Lokalsamordnare  
Enköpings kommun

Kopia till:  
Kommunstyrelsen, för hantering  
Tekniska nämnden, för hantering  
Upplevelseförvaltningen, för hantering

# Verksamhetens beslutsunderlag (VBU)

Ny grundskola i Enköpings tätort



# Innehållsförteckning

VBU inför förstudie gällande ny grundskola i Enköpings tätort.....	3
1. Vad är ett VBU? .....	3
2. Verksamhetens utgångspunkter/förändringsbehov .....	3
3. Koppling till övergripande dokument .....	5
3.1 Vision.....	5
3.2 Kommunfullmäktiges och utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens långsiktiga planer 2020-2023.....	5
3.3 Mål för ny grundskola i Enköping .....	7
4. Syfte .....	7
5. Samverkan.....	8
6. Effektmål.....	10
6.1 Ingångsvärden effektmål .....	10
6.1 Uppföljning.....	10
7. Övergripande produktmål, övriga leveranser och avgränsningar .....	10
7.1 Övriga leveranser och angränsande projekt .....	11
7.2 Verksamhetens avgränsningar i projektet .....	11
7.3 Verksamhetens övriga förutsättningar.....	11
8. Organisation och resurser .....	12
Enligt gällande regler för investeringar.....	12
9. Övertagande och överlämnande .....	12

# VBU inför förstudie gällande ny grundskola i Enköpings tätort.

Enheten där VBU är framtaget UAN	Verksamhetsansvarig chef (VA) Linda Lindahl	Aktuell beslutspunkt
Namn på VBU (projektnamn) Ny grundskola i Enköpings tätort	Författare till VBU Johanna Krantz	Fastställt datum

## Bilagor medföljande VBU

Nr	Beteckning	Version	Identitet/filnamn
1	Tjänsteskrivelse beställning av förstudie UAN		

## Tidigare beslutade ändringar

Datum	Ändring	Ändrad av

## 1. Vad är ett VBU?

Verksamhetens beslutsunderlag (VBU) ska användas som underlag i fortsatt förstudie kring ny grundskola i Enköpings tätort. Det kommer tillsammans med verksamhetsbeskrivning, lokalprogram och förstudie att vara underlaget till projektering av programhandling och upprättande av projektplan.

## 2. Verksamhetens utgångspunkter/förändringsbehov

En utökning av kapaciteten av grundskoleplatser i Enköpings tätort finns med i utbildningsförvaltningens lokalbehovsplan och med ett markeringsbelopp i



investeringsplanen. Elevantalet i grundskolan har ökat kraftigt senaste åren och från 2027 till 2035 behöver vi utöka med ca 680 platser. Från 2027 till 3040 är behovet av utökning ca 1000 platser.

Vi ser en möjlighet att bygga skolan i etapper för att inte behöva stå med tomma lokaler medan verksamheten fylls på. Dimensioneringen för olika stadium kan vara följande:

F-3 320 platser (80 elever per årskull)

4-6 300 platser (100 elever per årskull)

7-9 360 platser (120 elever per årskull)

Elever från kransortsskolor som inte har högstadium kommer med buss in till tätorten från årskurs 7. Därför finns ett ökat behov av högstadieplatser. Behovet kan därför vara att bygga lågstadium och högstadium först och sedan bygga mellanstadiet i en etapp 2.

En nybyggnation skulle kunna effektivisera skolorganisationen och möjliggöra moderna arbetssätt. Om skolan byggs i etapper och i och med det i flera byggnader så behöver det finnas bra kommunikationer mellan byggnaderna för att skapa bra flöden.

Om lokalerna kan samnyttjas med andra verksamheter innebär det ett effektivare lokalutnyttjande med lägre hyror för verksamheterna. En volymstudie behöver tas fram av arkitekter i samarbete med representanter från förvaltningar som kan ha intresse i detta.

Kommunen har stort behov av investeringar och det finns en önskan från förtroendevalda om effektivt byggande.

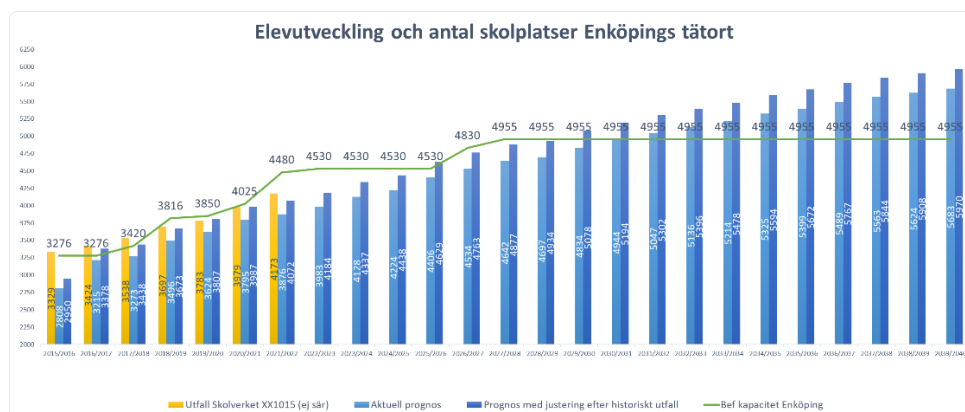
En ambition generellt hos UAN är att minska nya skolors totala yta (jämfört med den befintliga skolan) vilket förutsätter att all yta i en ny skola ska kunna användas som lärandemiljö.

Då blir också skolans utemiljö viktig som lärmiljö och en viss del av undervisningen skulle kunna bedrivas utomhus.

Beroende på storleken på skolan som byggs behöver det också planeras för en byggrätt så att det finns möjlighet att utöka skolan i framtiden om behovet uppstår.



Prioriterat från förvaltningen är att hitta möjliga placeringar och utifrån det ta fram förutsättningar för det fortsatta arbetet med en ny grundskola. En placering blir också en förutsättning för det planerade arbetet att se över placeringsområden i tätorten.



*Befolkningsprognos framtagen 2021.*

### 3. Koppling till övergripande dokument

#### 3.1 Vision

I Enköpings vision 2030 nämns att kommunens livsmiljö ska göra det möjligt att utveckla sitt allra bästa jag. Samverkan mellan utbildning och arbetsliv lyfts fram som en möjlighet till vidareutveckling. Här står det också att kommunen ska driva högklassiga miljöprojekt. Visionen lyder "Enköping är inspirerande med en livsmiljö där alla kan utveckla sitt allra bästa jag".

#### 3.2 Kommunfullmäktiges och utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens långsiktiga planer 2020-2023

I kommunfullmäktiges långsiktiga plan för 2020-2023 finns bland andra följande mål:



- Alla elever i grundskolan går ut 9:e klass med gymnasiebehörighet - mål 4
- Enköping är en attraktiv skolkommun för både personal, elever och föräldrar -mål 6
- Alla elever och studerande får vägledning och stöd utifrån sina egna behov och förutsättningar - mål 7
- I Enköping har vi väl fungerande metoder och arbetssätt för integrering - mål 8
- Enköping har ett brett och tillgängligt utbud av aktiviteter och upplevelser - mål 11
- Kommunens offentliga miljöer är inbjudande, trygga och tillgängliga - mål 12
- Enköpings kommun präglas av trygghet, jämställdhet och tillit - mål 16

Vissa mål berör vår nämnd mer än andra. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har formulerat vad dessa mål betyder för vår verksamhet och hur de ska mätas i en egen långsiktig plan för åren 2020-2023. I utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens långsiktiga mål återfinns bland annat att "alla elever i grundskolan går ut 9:e klass med gymnasiebehörighet". Detta mål kommer också att följas upp i projektet som effektmål, se kap 5.

Ett annat mål lyder "Enköping är en attraktiv skolkommun för både personal, elever och föräldrar". Det betyder att barn och elever ska ges möjligheter att utvecklas och lära med goda resultat. Ändamålsenliga lokaler, stimulerande utemiljö och god arbetsmiljö för personal ska bidra till att skapa en attraktiv skolkommun. Nya former för arbetsorganisation och arbetssätt ska utvecklas. Digitalt stöd för undervisning och kommunikation ska vara en självklarhet i alla skolverksamheter.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har också som mål att "alla elever och studerande får vägledning och stöd utifrån sina egna behov och förutsättningar". För utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden betyder målet bland annat att studie- och yrkesval börjar med att barn och elever lär känna sig själva, sina förmågor, behov och möjligheter. Skolan ska erbjuda god orientering om de möjligheter som finns för varje individ att lära och utvecklas vidare.

En annan av kommunens huvuduppgifter är att "skapa förutsättningar för en hållbar och trygg livsmiljö". Agenda 2030 har fått en tydlig plats i kommunens nya styrmodell. Agenda 2030 ska präglade allt arbete under mandatperioden bland annat genom minskning av koldioxidutsläpp.

Kommunfullmäktige ställer i sin långsiktiga plan upp finansiella mål där det framhävs att kommunens ekonomi ska vara i balans och resurser ska nyttjas på ett effektivt sätt.





Bland kommunens prioriterade investeringar åren 2023–2032 finns utbildningsverksamhet och en ny grundskola i Enköpings tätort med.

### **3.3 Mål för ny grundskola i Enköping**

I förstudien behöver övergripande projektmål tas fram. Det är viktigt att verksamhetsföreträdare på olika nivåer i organisationen och representanter från verksamheten tillsammans sätter mål för projektet. Dessa mål måste sedan förankras i verksamheten på skolan.

## **4. Syfte**

Med insikten att bra verksamhet inte har med tur och tillfällighet att göra arbetar vi för att bygga en ny grundskola i Enköping som ger möjlighet för elever att utveckla sitt allra bästa jag. Att vår verksamhet, precis som övriga samhället, är i ständig utveckling förutsätter en modig organisation, en organisation där alla tar personligt ansvar för uppkommet resultat. En organisation som inte kan leta lösningar i dåtid gällande de faktiska utmaningar vi står inför. Vår verksamhet står aldrig still och det är så vi vill ha det. Så länge det finns elever i skolan kommer vi att sträva efter förnyelse och förbättring.

Den nya grundskolan ska bestå av attraktiva lärmiljöer och bjuda in till ett ständigt lärande, ett lärande som inte begränsas till skolans lokaler. Eleverna ska trivas, känna sig trygga och inspireras till höga ambitioner och goda resultat. Grundskolan ska rymma och vara anpassad till en mångfald av elever med olika bakgrund och förutsättningar. Lärmiljön i byggnaden ska bidra till förbättrade studieresultat för elever. De nya lokalerna ska utformas för att kunna bidra till uppsatta mål, sträva mot visionen och uppfylla givna ekonomiska riktvärden samt utformas ändamålsenligt, hållbart och kostnadseffektivt. Den hållbarheten visar sig genom minskad klimatpåverkan, låg vattenförbrukning och mängden köpt energi.



Grundskolan ska vara ett nav i lokalsamhället genom att fler verksamheter än enbart skolverksamhet samsas om lokalerna på ett smart och hållbart sätt. Vi skapar en skola som förenar elevens informella lärande med det formella. Människor som utbildas under den närmaste framtiden ska lära sig kunskaper och färdigheter för arbeten som kanske ännu inte existerar och kunna lösa problem som vi ännu inte känner till. Det gör att lärmiljöer måste planeras så flexibelt att utbildningslokaler lätt kan anpassas till nya behov och nytt utbildningsinnehåll. Elevers ökande behov av individuella möjligheter till lärande gör att både organisation av utbildning och lokaler måste planeras flexibelt och olika för att skapa lika förutsättningar. Vilka grupper av människor som kommer att vistas i framtida utbildningslokaler kan vi inte med säkerhet veta. Detta är ytterligare ett skäl för att planera nya lokaler för flexibelt utnyttjande.

Nya lokaler kan planeras för att kunna användas av olika verksamheter. På så vis ges förutsättningar för ett effektivt lokalutnyttjande med lägre hyror för verksamheterna. Grundskolans organisation av verksamheten går mot en mer flexibel och differentierad undervisning.

Anpassningar av vissa gemensamma ytor och vissa undervisningslokaler genom sektionsindelningar för lås, brandskydd och larm kan göra lokalerna möjliga att utnyttja på kvällstid för studiecirkel, sammanträden och sammankomster och på helger för övernattnings i samband med lägerarrangemang. Större samlingslokaler kommer att kunna användas för föredrag, musik- och teaterarrangemang beroende på hur lokalerna kommer att utrustas. Enköpings grundskolor vågar gå före: vi har sedan fem år tillbaka central rättning av nationella prov. Vi arbetar med individens progression - ett tydligt invärde i förskoleklass och ett tydligt utvärde i år 9 – som utgångspunkt för vår dialog kring kvalitet. Den nya skolan ska bejaka och skapa nya möjligheter för den redan påbörjade resan.

## 5. Samverkan



I den nya grundskolan kan flera samarbeten mellan olika förvaltningar i kommunen möjliggöras. Detta måste utredas vidare under förstudien men exempel på sådana samverkansformer är

- Upplevelsenämnden: lägerstaden, rumsuthyrning till medborgare samt sporthall
- Tekniska nämnden: tillagningskök



## 6. Effektmål

Nr	Beskrivning av effekten	Riktning	Tidpunkt	Prioritet
E1	Samtliga elever som lämnar den nya grundskolan ska vara behöriga till nationella gymnasieprogram	Elever	Q4 2038	
E 2	Den nya lokalen bidrar till ökad trivsel hos personalen. Målvärde med mätbarhet: Ökad trivsel hos medarbetare med 10%	Lärare	Q4 2038 Q4 2040	

### 6.1 Ingångsvärden effektmål

E1. I och med att detta är en utökning av verksamheten och inte en befintlig verksamhet blir utgångsvärdet snittet för Enköpings tätort 2028.

E2. Ingångsvärdet tas från den medarbetarenkät som utförs varje år.

### 6.1 Uppföljning

Uppföljning sker när en åldersgrupp gått hela grundskolan klart i den nya lokalen. Uppföljning och analys av effektmål sker Q4 2038. Förvaltningschef ansvarar för uppföljningen och information till nämnden sker under Q4 2038.

E1. Uppföljning sker genom avläsning av studieresultaten Q4 2038.

E2. Medarbetarenkäten kommer kompletteras med ytterligare fem frågor:

1. Stöttar nuvarande lokaler dig till att bidra till ett differentierat lärande?
2. Upplever du att du lätt kan ställa om lokalerna så att de passar olika ändamål?
3. Inspirerar lokalerna dig att utveckla ditt sätt att lära ut och nå fler elever?
4. Stöttar lokalerna eleverna att utveckla sitt eget lärande?
5. Hur har det varit att ställa om till ett annat arbetssätt i de nya lokalerna?

Dessa frågor kommer följas upp Q4 2038 samt 2040.

## 7. Övergripande produktmål, övriga leveranser och avgränsningar



Nr	Beskrivning
P1	Framtagande av programhandling klart xx-xx-xx EJ FASTSTÄLLT <u>Kommentar:</u>
P2	Genomförandebeslut att fortsätta investering efter programhandling xx-xx-xx EJ FASTSTÄLLT
P3	Inflytt för verksamhet xx-xx-xx EJ FASTSTÄLLT <u>Kommentar:</u> I god tid behöver processer för verksamhet startas gällande nya arbetssätt, stödande IT-system, inredning och planering av inflytt. Även planering av hur mätningar mot effektmål ska göras och påbörjas. Ansvar skola

## 7.1 Övriga leveranser och angränsande projekt

En ny grundskola kommer att byggas inom Enköpings tätort och blir därför förutsättning i det fortsatta arbetet med placeringsområden för grundskola i Enköping. Upplevelseförvaltningen måste utreda om en ny sporthall behövs i samband med att elevantalet ökar i kommunen. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har beställt förstudie för att se möjliga placeringar för en ny förskola. Här ser utbildningsförvaltningen en möjlighet att samverka mellan verksamheterna och placera dem tillsammans.

## 7.2 Verksamhetens avgränsningar i projektet

De nya lokalerna ska planeras för att kunna användas av olika verksamheter. På så vis ges förutsättningar för ett effektivt lokalutnyttjande med lägre hyror för verksamheterna samt synergier för verksamheter. Nybyggnationen innehåller förutom lärmiljöer, tillagningskök, möjlighet till lägerverksamhet på kvällar, helger och lov som anordnas av upplevelseförvaltningen.

## 7.3 Verksamhetens övriga förutsättningar

Om en situation uppstår då projektet måste välja prioriteringsordning ska det ske enligt följande ordning:



1 Tid. Elevantalet ökar snabbt i Enköping och behovet av fler platser inom grundskolan är stort. Med det ökande elevantalet och icke flexibla lokaler så behöver den nya grundskolan vara klar till 2025. I investeringsplanen finns ett markeringsbelopp på 300 miljoner fördelat mellan åren 2023-2027. Grundskolan planeras vara klar 2027. Om projektet försenas så riskerar vi att behöva tillfälliga paviljonglösningar för att kunna ta emot alla elever och i och med det ökade kostnader i projektet.

2 Ekonomi. Utbildningsförvaltningens bedömning är att utifrån nuvarande volym- och kostnadsutveckling kan grundskolan bära en hyra på 25 tkr/per elev i dagens penningvärde.

3 Kvalitet. Det är viktigt att den nya skolan byggs på ett varierat och flexibelt sätt så att verksamheten kan förändras över tid i lokalen utan större ombyggnationer. Vi behöver också utforma miljön så att skolan kan tillgodose olika behov kring lärmiljöer. För att kunna erbjuda bra studiemiljö måste vi förutsätta att ljud-, ljus- och luftkvaliteten är bra.

## **8. Organisation och resurser**

### **Enligt gällande regler för investeringar**

## **9. Övertagande och överlämnande**

Projektet kommer att lämnas över från projektgruppen till förvaltare, drift och verksamhet enligt fastighetsavdelningens rutiner för projektöverlämnande. Ett år efter att projektet har avslutats ska en erfarenhetsåterföring ske. Projektledare, verksamhet, förvaltare och drift ska delta. Fastighetsavdelningen ansvarar för att en rapport skrivs under erfarenhetsåterföringen.

